

Kohoutův Ubohý vrah v Ostravě

V ostravském Divadle Petra Bezruče, hrajícím v budově připomínajícím Boudu ze starých thámovských časů, se 10. června uskutečnila premiéra **UBOHÉHO VRAHA** Pavla Kohouta, hra, se kterou autor po zákazu premiéry v roce 1971 v pražském Realistickém divadle uspěl nejprve v Düsseldorfu a po pouti Evropou s ní prorazil až na Broadway.

Poněkud s uzarděním se přiznávám, že si netroufám přijít do divadla na premiéru na konci sezóny, spadnout do hlediště tak trochu z nebe poprvé, možná k vlastní škodě, neboť v Ostravě říkají, že se ta letošní v Divadle Petra Bezruče vydařila, a napsat hned něco kousavého. „Nikdy nehaň herce,“ říkává jedna moje věrná učitelka, která mne postgraduálně učí, jak psát o divadle, „ti se nadřou jako koni. Všechno svedl na autora, dramaturga a režiséra, ti naopak mohou za všechno.“

Herci v Ubohém vrahovi se nadřeli jako koni. Především obdiv **Vladimíru Čapkoví** v roli Antona Ignatěviče Kerženceva. Doslova potil krev a jeho hamletovská postava blázna uprostřed nepoctivého a totalitou ovládaného společenství by si zasloužila samostatnou studii. S vizionářskou expresí vymodeloval figuru, na jakou se nezapomíná. Kontrastní uměřeností mu nejlépe sekundoval První herec **Norbert Lichý** a Druhá herečka **Marcela Čapková**, jejíž plejáda postavicek se blížila principu vypjatosti hlavní postavy. **Kateřina Krejčí**, **Ladislav Bruckner** a **Vladimír Hrabal** v aréně jeviště polohu svých postav teprve hledají, **Milan Sova** jako prof. Držembickij ji nejspíš nenajde.

Aréna ohraničená mantinely, uvnitř kolbiště, z něhož není úniku, všudypří-

tomní zřízenci umravňující postavy, Keržencev je geniální blázen, jehož vyšínutost se potvrzuje až v závěru, když ztrokotává jeho sen, a život jakoby přestal mít smysl. To vše tvoří rámec představení. Kohoutovy texty u nás po roce 1989 jaksi neoslňují. Byly psány na jinou dobu a jiné situace. Tu současnou zatím renomovaný spisovatel stejně jako další autoři reflektovat nedokáže - a je to škoda. I na Broadwayi mohl text působit jako vyprávění o světě, jehož praktik je dobré být ušetřen. Vše odvál čas, a zůstala slova, jejichž účinnost jde tak trochu do prázdna.

Nad textem se utopil v bezradnosti i režisér a autor výpravy **Pavel Palouš**. Nebýt vypjatého, opravdu skvělého výkonu Vladimíra Čapky, vyznělo by představení hluché. Navíc volba některých ilustrativních prostředků (když Cikánka, tak s písní Nane cocha ze slavného Lotjanova filmu Cikáni jdou do nebe). Bylo by ale opravdu příliš tvrdé hru šmahem odmítnout. Určitě stojí za návštěvu. Nemohu se však zbavit dojmu, že jestliže kdysi Pavel Kohout novými významy povýšil původní literární předlohu Leonida Andrejeva na aktuální výpověď, bylo by dnes možná aktuálnější hrát původního Andrejeva vyprávějícho o tom, jak člověka dokáže znetvořit paranoidní „fixní idea“.

Jiří P. Kříž



□ Vladimír Čapka v roli „Hamleta“ A. I. Kerženceva a Kateřina Krejčí, „Královna“ Tátána Nikolajevna v Kohoutově Ubohém vrahovi v Divadle Petra Bezruče, Ostrava.
Foto Tomáš Čvančara

Ubohý vrah v premiéře

OSTRAVA (hla) - Ostravské Divadlo Petra Bezruče uvede dnes večer v 19 hodin premiéru hry Pavla Kohouta Ubohý vrah. Režisérem představení je Pavel Palouš, který se tímto loučí s ostravským angažmá v DPB a odchází do divadla v Liberci. V Kohoutově hře o člověku, který se domnívá, že všechny přelstí, až nakonec ho oklame vlastní mozek, uvidí diváci M. Sovu, V. Čapku, N. Lichého, K. Krejčí, L. Brücknera, V. Hrabala a M. Čapkovou. Autorem scénické hudby je N. Lichý, výprava je dílem P. Palouše.

*Smetana, K. V. 1994, č. 136, 10-61
D. 1*